

Kazalniki zasebne potrošnje in zadolževanja prebivalstva

Ekonomsko ogledalo

UMAR

Številka 8–9/2007

str. 15

Izbrani kazalci zasebne potrošnje in zadolženosti	Stopnje rasti na medletni ravni, realno v %*	
	I–VI 2007	I–VI 2006
Masa neto plač ¹	7,7	3,1
Prihodek v trgovini na drobno ²	1,6	3,2
Prvič registrirana osebna vozila ³	10,9	-0,4
Kazalec zaupanja potrošnikov ⁴	-8,2	-16,0
Posojila poslovnih bank prebivalstvu (stanje konec obdobja) ⁵	24,6	26,1
Varčevanje prebivalstva v bankah (stanje konec obdobja) ⁵	9,9	6,1

Viri podatkov: SURS, DUNZ, MF, preračuni UMAR. Opombe: *kjer ni drugače navedeno; ¹po podatkih SURS o povprečni neto plači in zaposlenih pri pravnih osebah, preračunano na izplačilni mesec; ²preračun iz originalnih indeksov obsega, SURS; ³rast števila vozil, DUNZ; ⁴originalna vrednost, SURS; ⁵nominalna rast.

V letošnjem letu naj bi se potrošnja rahlo okrepila.

Na to kažejo predvsem visoka rast mase plač, optimizem potrošnikov in nove registracije osebnih vozil. Zasebna potrošnja je lani dosegla 4,0-odstotno rast.

Masa neto plač je v prvem polletju realno porasla za 4,6 odstotne točke bolj kot lani. Po podatkih SURS o povprečni neto plači in zaposlenih pri pravnih osebah se je realno povečala za 7,7 % (gl. tudi EO 6/2007, str. 15). Drugi prejemki iz delovnega razmerja (AJPES) so porasli za 3,6 %, socialni transferi (MF) pa za 1,5 %.

V primerjavi z lanskim prvim polletjem so se okrepili nakupi trajnih in poltrajnih dobrin, višji je bil tudi optimizem potrošnikov. V prvi polovici leta je bilo registriranih za dobro desetino več osebnih vozil kot v istem obdobju lani. Prihodek v trgovini na drobno se je sicer povečal le za 1,6 %, kjer najvišjo rast dosega skupina pohištvo, gospodinjski aparati in gradbeni material (21,2 %). Za razliko od lanskega prvega polletja potrošniki vidno bolj ocenjujejo tako preteklo kot prihodnje gospodarsko stanje, svoje finančno stanje, raven brezposelnosti in primernost trenutka za varčevanje. Bolj so optimistični tudi glede prihodnjega varčevanja. Slabše so ocenili gibanje cen v zadnjem letu ter primernost trenutka za večje nakupe.

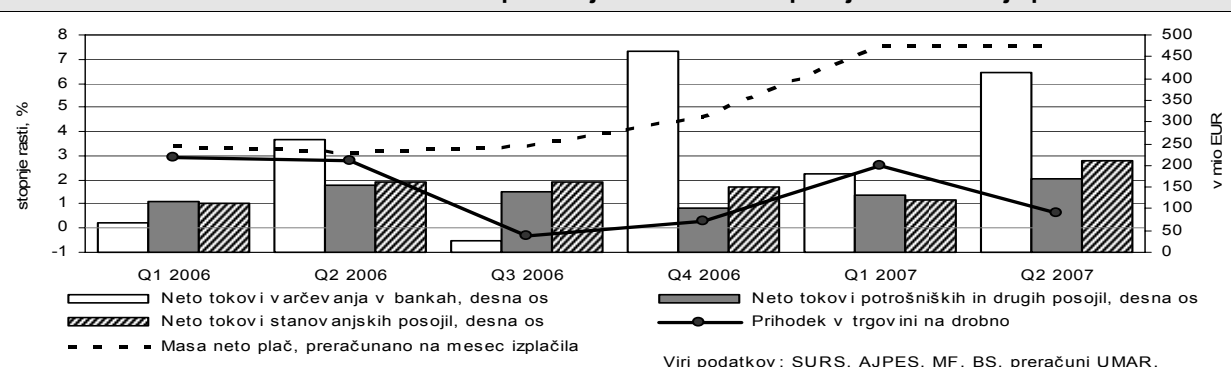
V tretjem četrtletju se nadaljujejo podobna gibanja kazalnikov. Rast prvih registracij osebnih avtomobilov se je v juliju in avgustu še okrepila – registracij je bilo namreč za skoraj petino več kot v istem lanskem obdobju. Do avgusta so tako fizične osebe registrirale nekaj več kot 24 tisoč osebnih vozil. Prihodek v trgovini na drobno je porasel za 0,2 % (lani je v tretjem četrtletju sicer realno upadel). V prvih sedmih mesecih se je uvoz potovanj v primerjavi z istim obdobjem lani povečal za 10,4 %, izvoz pa za 20,7 % (gl. tudi str. 6 in EO 6/2007,

str. 15). Optimizem potrošnikov je v tretjem četrtletju (-9) kljub septembrskemu padcu (na -16) še vedno višji kot v istem obdobju lani (-12). Ocenjujemo, da je septembrsko zmanjšanje optimizma predvsem posledica percepcije potrošnikov o gibanju cen v zadnjem letu (ocena tega kazalnika se je že v avgustu poslabšala za 21 točk, v septembru pa za nadaljnjih 6) in je vplivala tudi na poslabšanje ocene finančnega stanja v gospodinjstvu tako v preteklih (v septembru za 14 točk) kot tudi prihodnjih 12 mesecih (za 18 točk).

Rast neto tokov posojil je v primerjavi s preteklimi leti nekoliko nižja, a se ohranja na visoki ravni.

Obseg posojil se je v juliju medletno nominalno povečal za 25 %. Najhitreje še vedno raste obseg stanovanjskih posojil (julij 2007: 39,1 %; julij 2006: 56,6 %; julij 2005: 36,8 %), obseg potrošniških posojil se je povečal za 16,9 %, ostalih pa za 18,9 %. V strukturi se tako še naprej krepijo stanovanjska posojila – lani julija so zajemala 34,4 %, letos pa 38,3 % vseh posojil. Neto tok posojil se je v prvih sedmih mesecih letos medletno povečal za petino, pri tem so tokovi stanovanjskih in potrošniških posojil dosegli približno enako rast (23,2 %; 23,7 %), tokovi drugih posojil pa so se povečali za slabih 8 %. Stanovanjska posojila predstavljajo dobro polovico neto tokov vseh posojil – v prvih sedmih mesecih so jih slovenska gospodinjstva neto najela v višini 405 mio evrov. Del potrošniških posojil se porabi tudi za nakup trajnih in poltrajnih dobrin (opremljanje stanovanj – pohištvo, gospodinjski aparati), del pa je verjetno namenjenih za nakup avtomobilov, saj nove registracije le-teh že od julija lani dosegajo visoko rast. Lani so se v prvih sedmih mesecih skupni neto tokovi povečali za 32,5 %, predlani pa za več kot 2-krat (gl. tudi str. 10).

Graf: Izbrani kratkoročni kazalniki zasebne potrošnje ter neto tokovi posojil in varčevanja pri bankah

Viri podatkov: SURS, AJPES, MF, BS, preračuni UMAR.